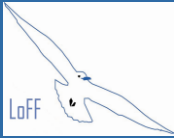

Digitalisering av Eldre stedfesta funn av fugl på Svalbard

BirdLife Svalbard
(LoFF)

Notat 2024-1

SLUTTRAPPORT TIL SVALBARDS MILJØVERN FOND, Prosjekt 23/54

© BirdLife Svalbard (LoFF)

Digitalisering av stedfesta informasjon om fugl på Svalbard for hovedsakelig perioden 1993-2008

Publikasjonstype: Digitalt dokument (pdf)

Nøkkelord: Oppslagsverk, Svalbard, forekomst av fugl, digitalisering historiske data.

Ansvarlig: BirdLife Svalbard, Longyearbyen feltbiologiske forening (LoFF)

Herman L. Løvenskiold framfor Paulabreen

FORORD

Motivasjonen bak dette prosjektet har vært å lage et enhetlig oppslagsverk som gjengir status og forekomst av fugl på Svalbard. Dette er gjort ved å etablere ei web-side på norsk og engelsk som gjengir oppdatert status og beskrivelse av fugleforekomstene på Svalbard. På websiden www.svalbardbirds.com genereres visningen enten det gjelder rådata, statistikk, kartvisninger eller bilder, direkte til databasen artsobservasjoner.no. Pr. 2021 manglet oppslagsverket historiske data. Første trinn i dette prosjektet har i stor grad bestått i å framskaffe og overføre eldre registreringer av fugl til basen. Dette trinnet har fullført innlegging av innsamlet eldre stedfesta funn av fugl på Svalbard i databasen www.artsobservasjoner.no Denne basen genererer data til www.svalbardbirds.com

BirdLife Svalbard (LoFF) arbeider aktivt for fremme av fugl på Svalbard. Dette ved å bistå med kunnskap om fugl gjennom utgivelse av felthåndbok, web-side og tilrettelegging for fugl gjennom tiltak.

Arbeidet i dette delprosjektet er utført av Venke Ivarrud som har stått for innleggingen av eldre registreringer av fugl, og Georg Bangjord som har initiert prosjektet, skrevet søknad, framskaffet data for digitalisering og skrevet denne sluttrapport. En vesentlig andel av utført arbeid er gjort på ulønnet dugnad.

Det rettes en takk til Venke Ivarrud som har stått for en betydelig arbeidsinnsats. Uten hennes bidrag hadde ikke prosjektet klart å slutføre en så stor oppgave så raskt. Videre en stor takk til Svalbards miljøvernfond som har støttet prosjektet økonomisk.

Georg Bangjord
På vegne av BirdLife Svalbard

INNHold

1. INNLEDNING	4
2. HISTORISKE REGISTRERINGER AV FUGL PÅ SVALBARD.....	4
3. WEB-SIDEN SVALBARDBIRDS.COM.....	8

1. INNLEDNING

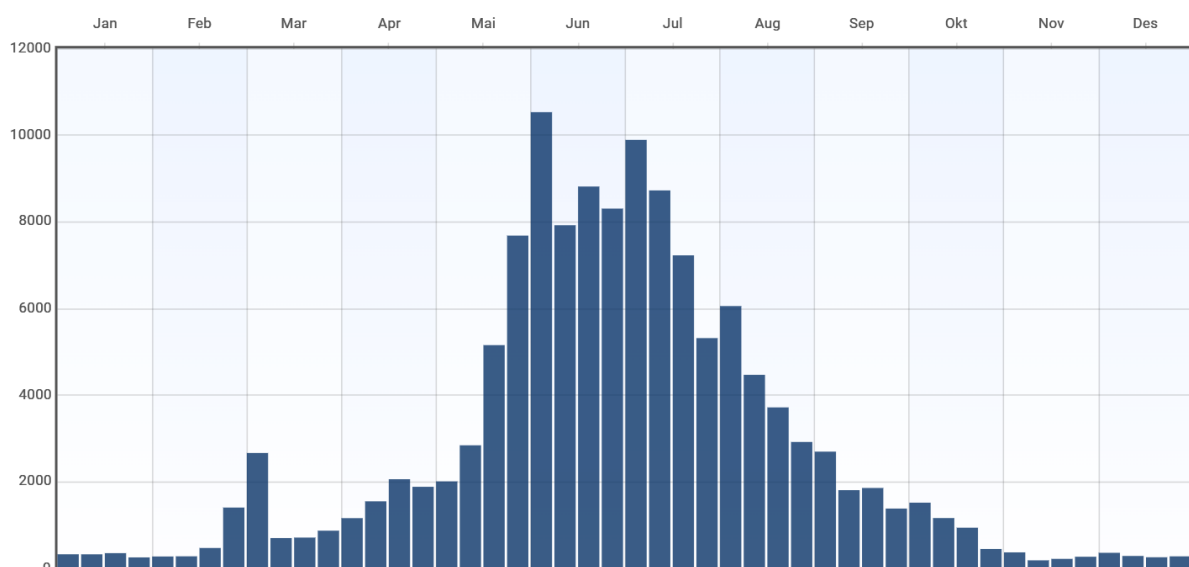
BirdLife Svalbard (lokallag i Longyearbyen, LoFF) har hatt et sterkt ønske om å forbedre og utvikle websiden som miljøvernfondet støttet etableringen av i 2016 (lansert i 2019). Foreningen har fått flere tilbakemeldinger fra ulike brukere som er begeistret for det nye oppslagsverket som bl.a. gjengir forekomst og status for alle arter fugl som er registrert på øygruppa. Websiden baserer seg på alle registreringene av fugl på Svalbard som er lagt inn i databasen artsobservasjoner.no. Per dato ligger omkring 131 215 registreringer av fugl, fordelt på 241 arter i denne basen. Av disse er 18 761 historiske observasjoner lagt inn i forbindelse med dette delprosjektet. Samlet har BirdLife Svalbard stått for innlegging av i overkant av 65 % av alle observasjoner av fugl på Svalbard.

2. HISTORISKE REGISTRERINGER AV FUGL PÅ SVALBARD

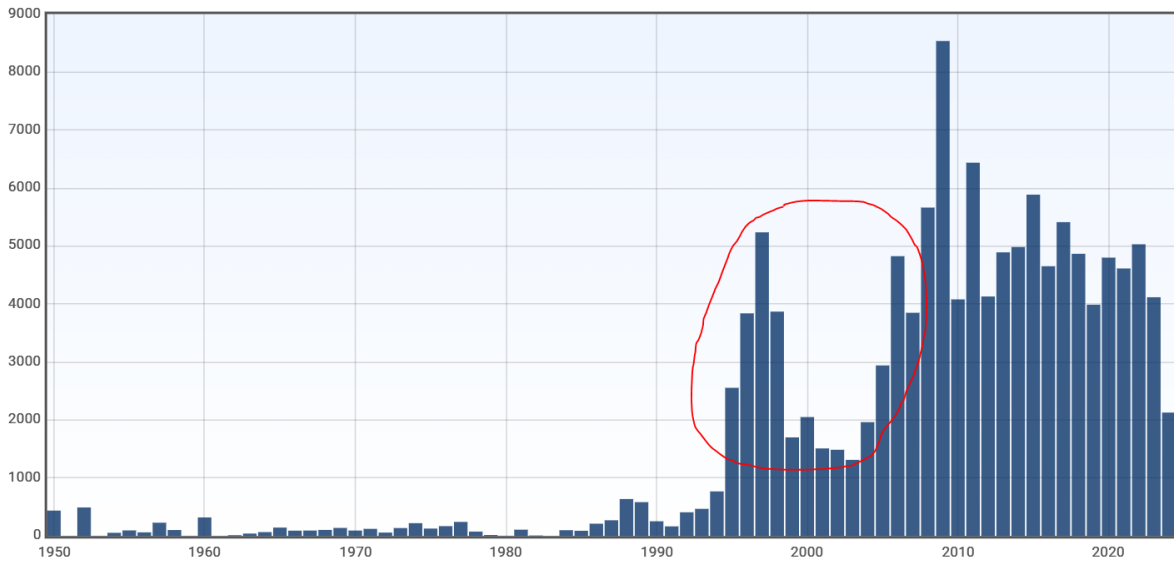
I første trinn av dette prosjektet ble H. L. Løvenskiold egne registreringer av fugl, samt all stedfesta funn av fugl gjengitt i bokverket Avifauna Svalbardensis, Norsk Polarinstitutt skrifter nr. 129 overført til databasen artsobservasjoner.no. I tillegg ble funn fra en rekke eldre publikasjoner lagt inn i databasen.

I dette trinnet er nærmere 19 000 observasjoner av fugl i hovedsak fra perioden før databasen ble opprettet i 2008 lagt inn i databasen.

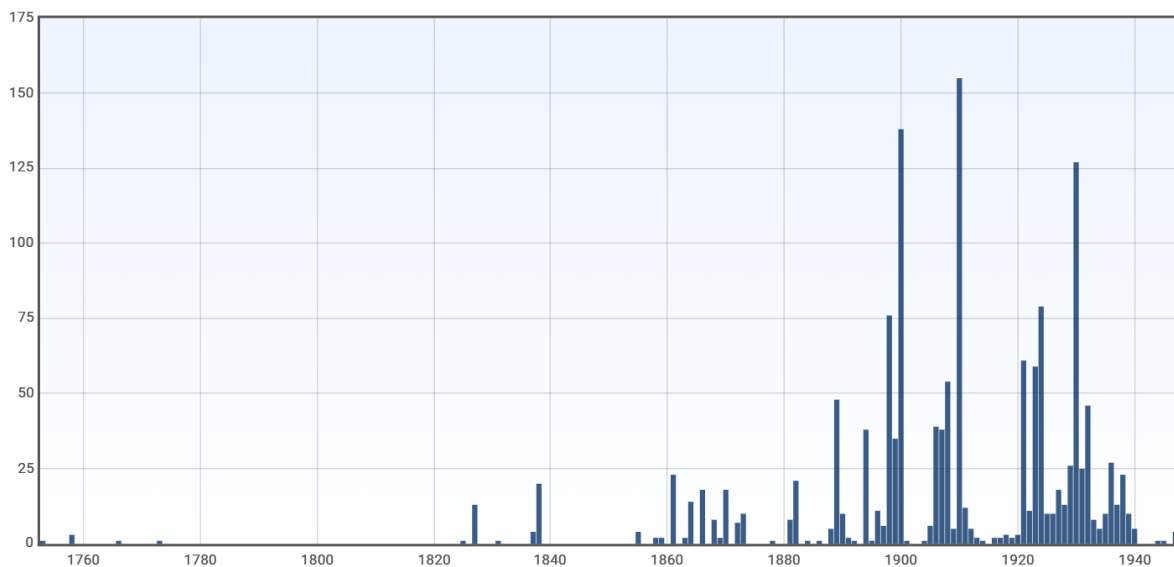
I det påfølgende er det sakset ut noen visninger fra basen som gjengir dagens status med tanke på det samlede funnmateriale.

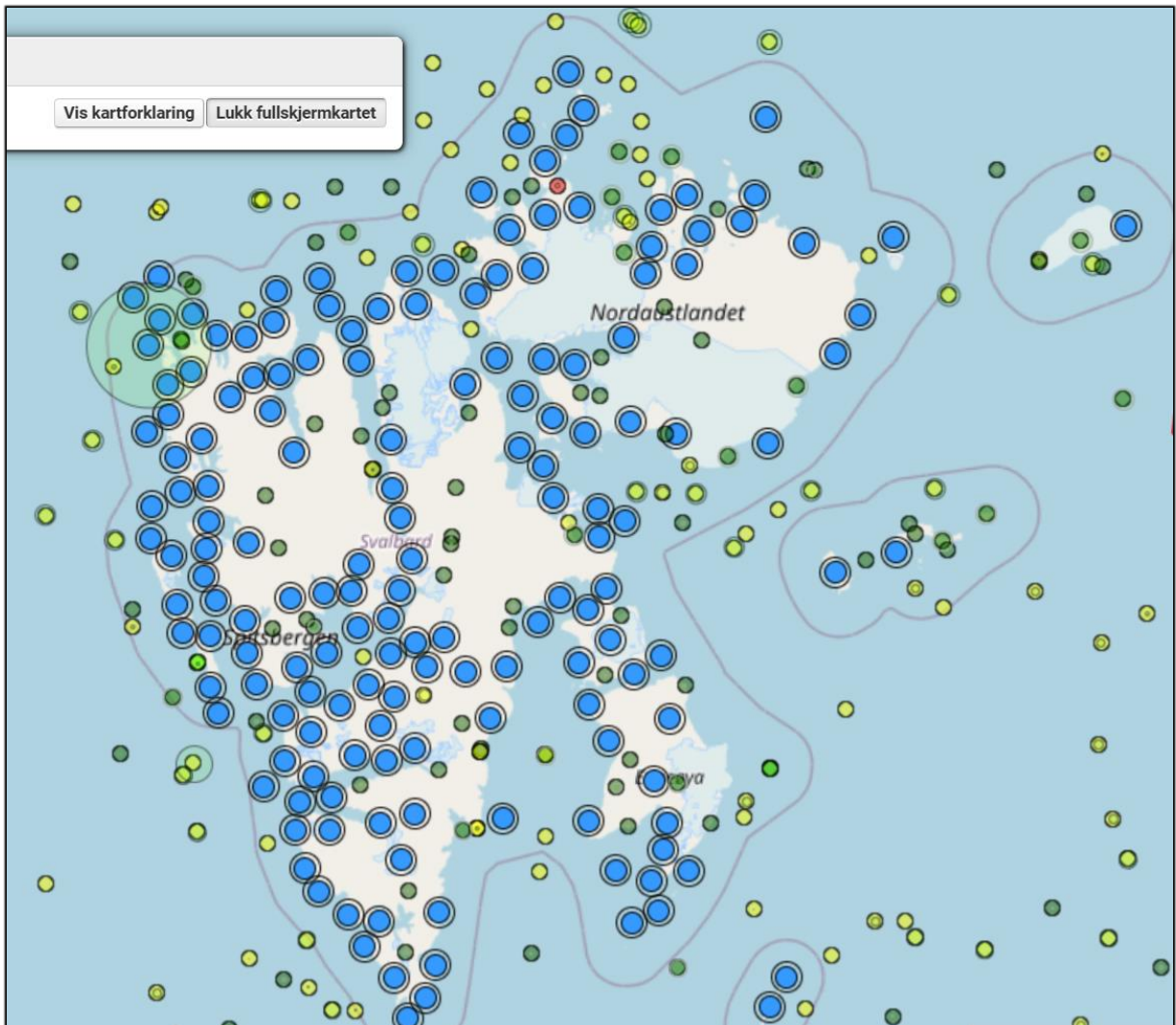
Figur 1. Samlet antall observasjoner av fugl på Svalbard per uke gjennom året.

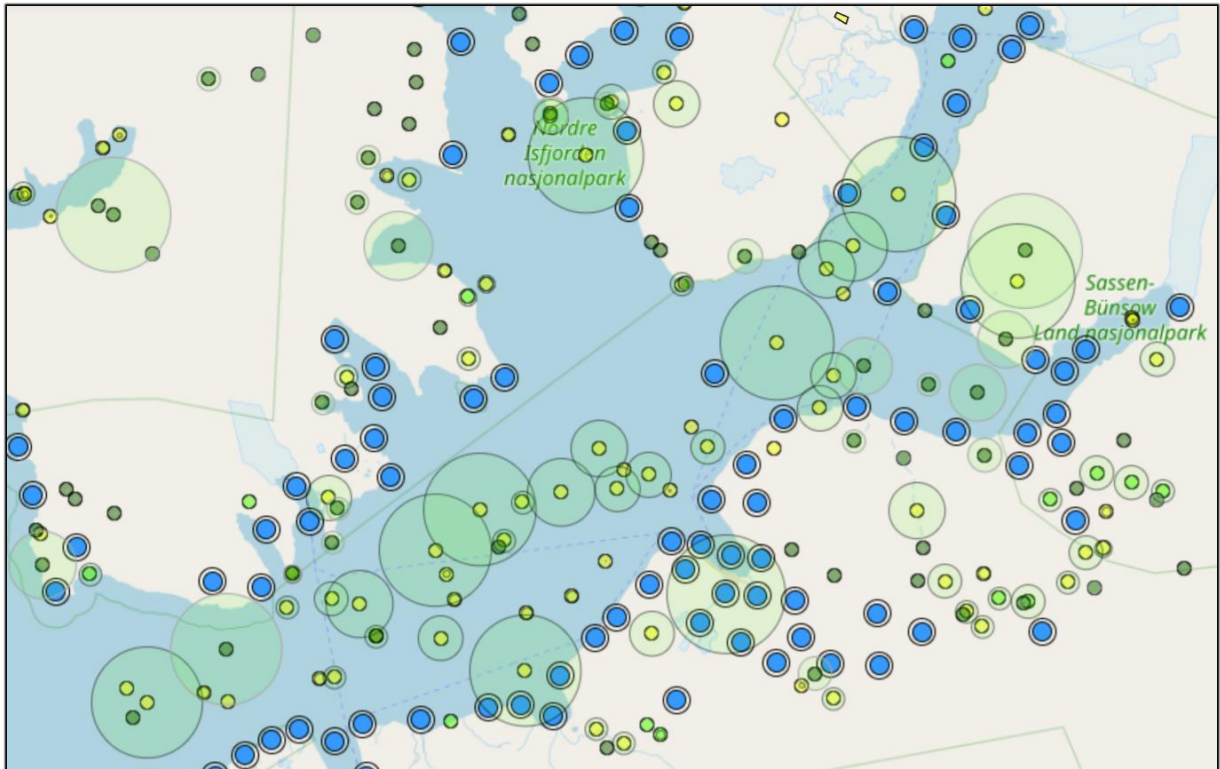
Figur 2. Antall observasjoner av fugl på Svalbard i perioden 1950 til 15. oktober 2024. Markert området er i hovedsak det materialet som er tilført databasen i dette delprosjektet.

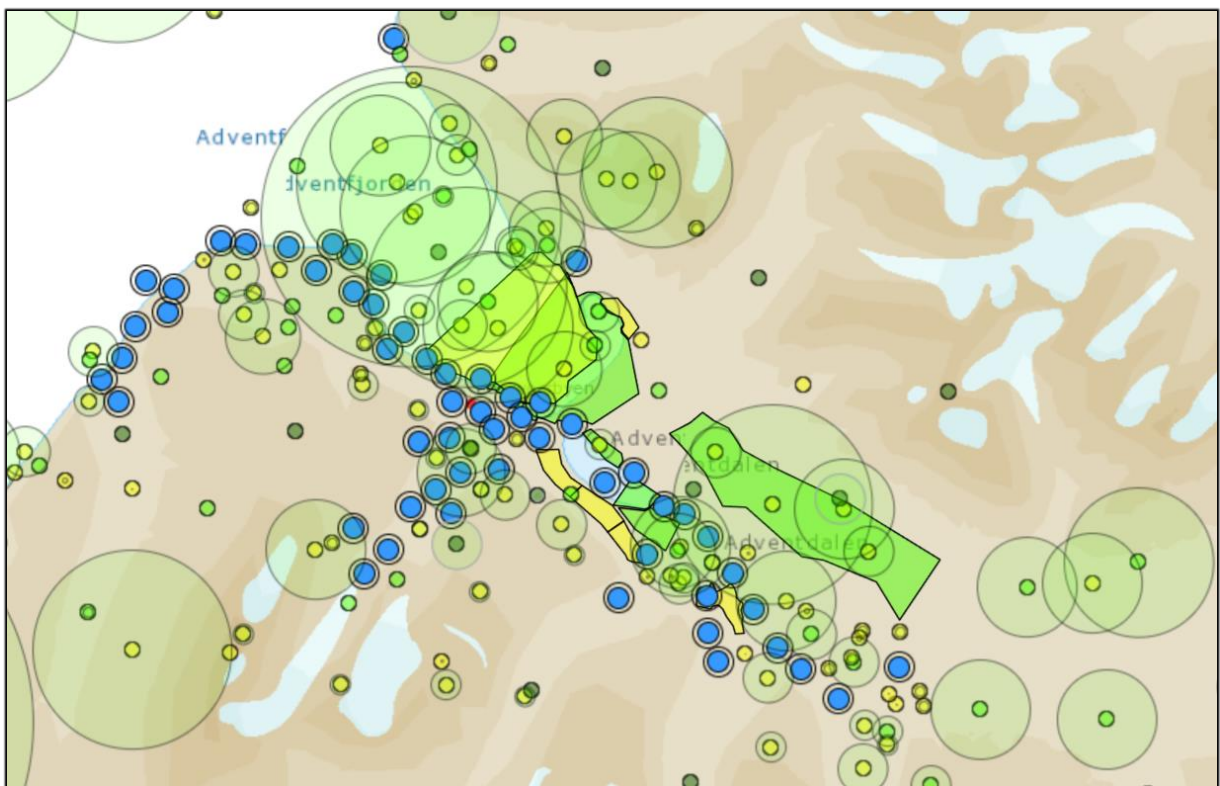
Figur 3. Antall observasjoner av fugl på Svalbard i perioden 1700 til 1948. Dette er funn som i hovedsak ble overført i det første delprosjektet som ble sluttført i 2022.

Figur 4. Gjengivelse av hvor på Svalbard det finnes data på fugl i databasen artsobservasjoner.no. Blå punkt angir at det finnes mange underlokalteter på det enkelte plott. De eksakte lokalitetene vil framgå om man zoomer seg inn i kartet. Et eksempel er vist for Isfjorden i neste figur (fig. 5).

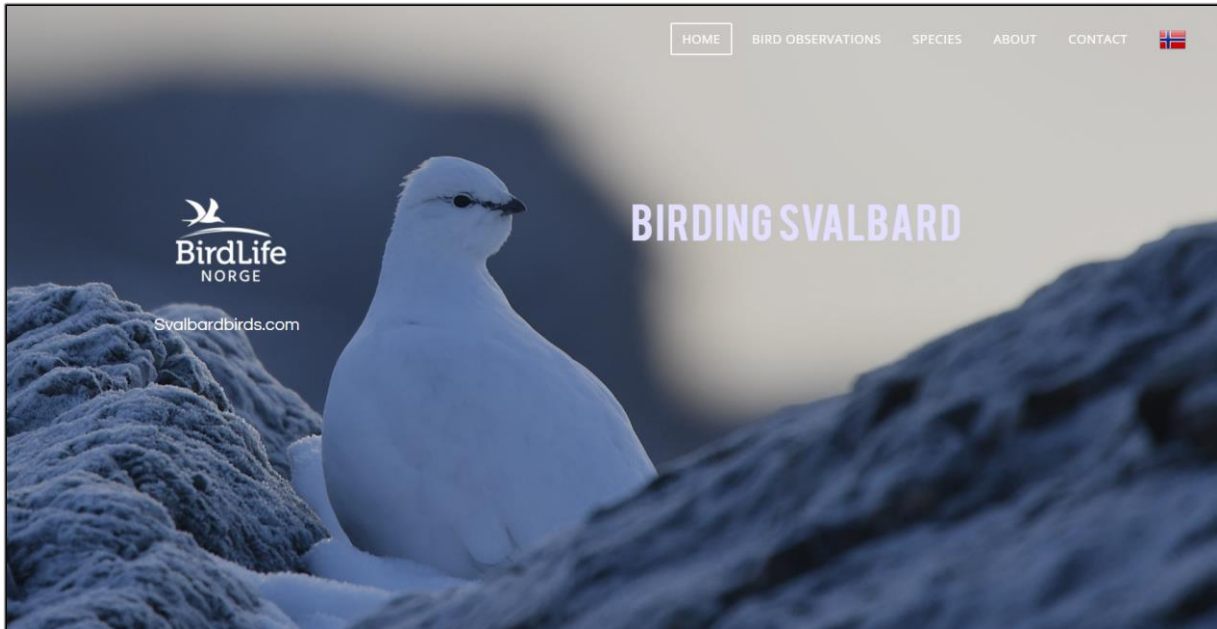
Figur 5. Utsnitt fra Isfjorden som viser lokaliteter med registrerte observasjoner av fugl. Neste figur er zoomet inn på Adventfjorden.

Figur 6. Utsnitt over lokaliteter med registrerte funn av fugl i området Adventfjorden-Adventdalen.

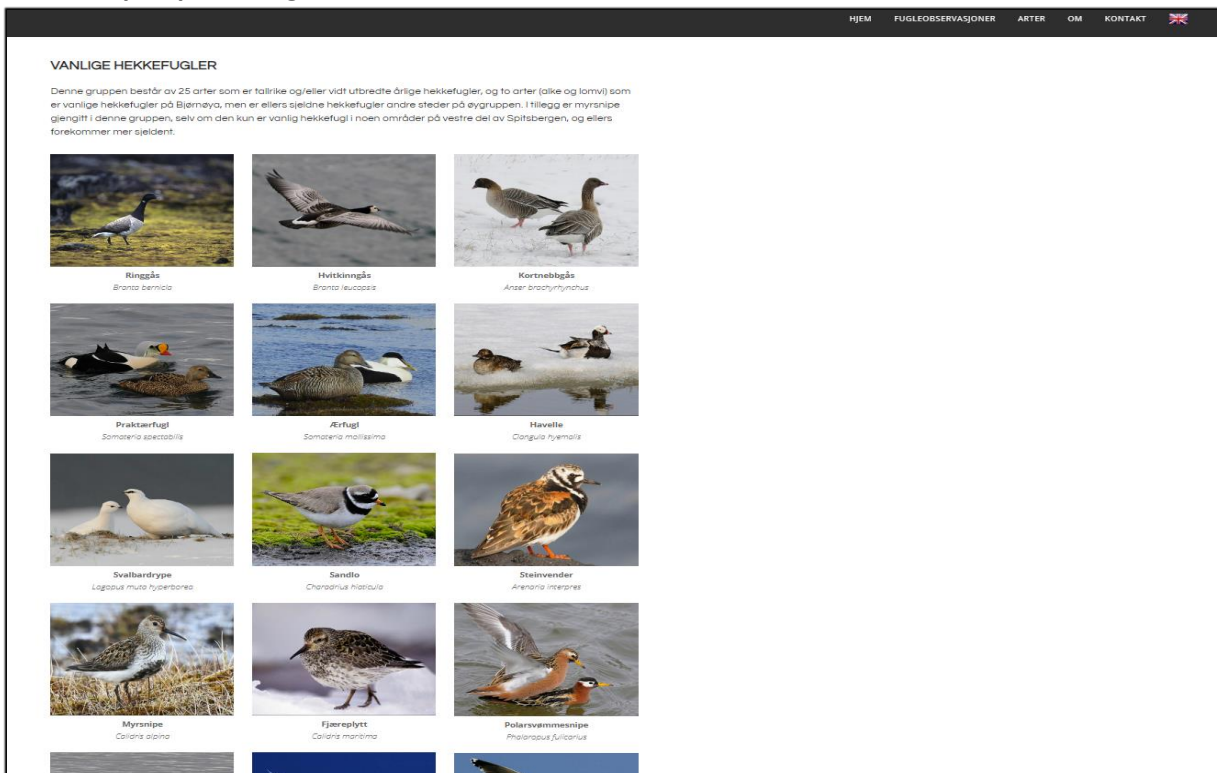
3. WEB-SIDEN SVALBARDBIRDS.COM

Artslista med status og forekomst av fugl på Svalbard er oppdatert til enhver tid. Visningene baserer seg per dato på 131 215 observasjoner av fugl fordelt på 241 arter (per. 15. oktober 2024). Websiden foreligger i to versjoner, en engelsk og en norsk.

Figur 8. «Home» siden til Svalbardbirds.com.

3.1 Eksempler på visninger i web-siden

Figur 9. En kan velge oppslag ut fra ulike kategorier. Her er kategori «Vanlige hekkefugler». Klikk på en av artene, så vil en egen side som omtaler arten vises. Et eksempel på det gjengis i figur 10. Øvrige kategorier er: «Fåtallige/sjeldne hekkefugler» og «Årlig forekommende arter».

I dette tilfelle er arten sandlo brukt som eksempel på ulike visninger som genereres fra databasen. Sandlo er en av de aller første fugleartene som ble beskrevet fra Svalbard med et funn fra Forlandsøyene i 1758.

Sandlo *Charadrius hiaticula*

Fåtallig hekkefugl i lavreliggende deler av øygruppa. Mest vanlig på Vest-Spitsbergen. Opptre vanligvis på flate vegetasjonsfattige partier langs kysten og i de store dalførerne. Kan også sees beitende i fjæresonen, da ofte i elvedeltaer. Forekommer vanligvis enkeltvis eller i par. Under høsttrekket kan mindre grupper på opp mot ti individer forekomme. Bestanden er større enn 500 par.

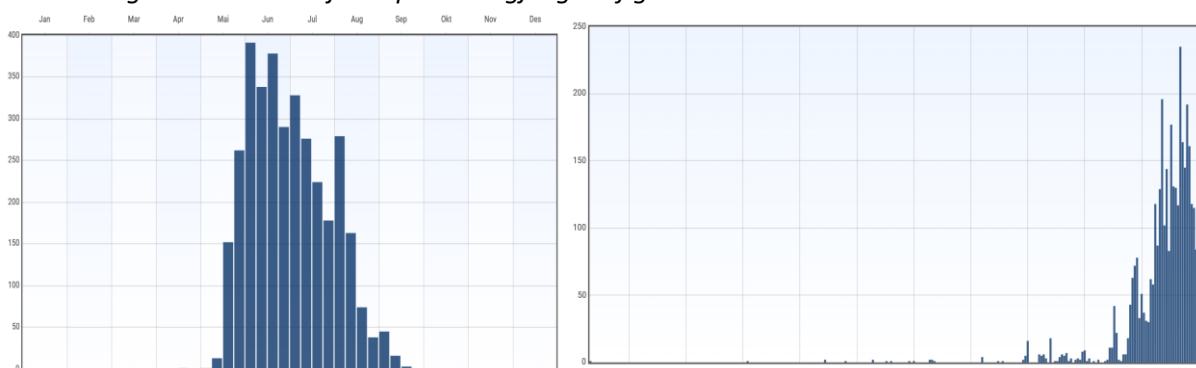
Kjennetegn: 17-19,5 cm. Karakteristisk med svart/hvite tegninger i hodet og enstarget brun rygg. Tydelige hvite vingebånd i flukt. ♂ og ♀ nesten like, men hannen har noe mer kontrastrik svart/hvit mønstring i hodet. Søker næring på bakken ved å springe raskt, for så å stå helt i ro – en rykkvis forflytning på typisk «lo-vis». Ungfuglene har brune og noe mindre tegninger i hoderegionen og blekere fotfarge.

Hekking: Hekker på vegetasjonsfattig mark. Fire egg legges i en grop på bakken oftest på sand eller småsteinet mark.

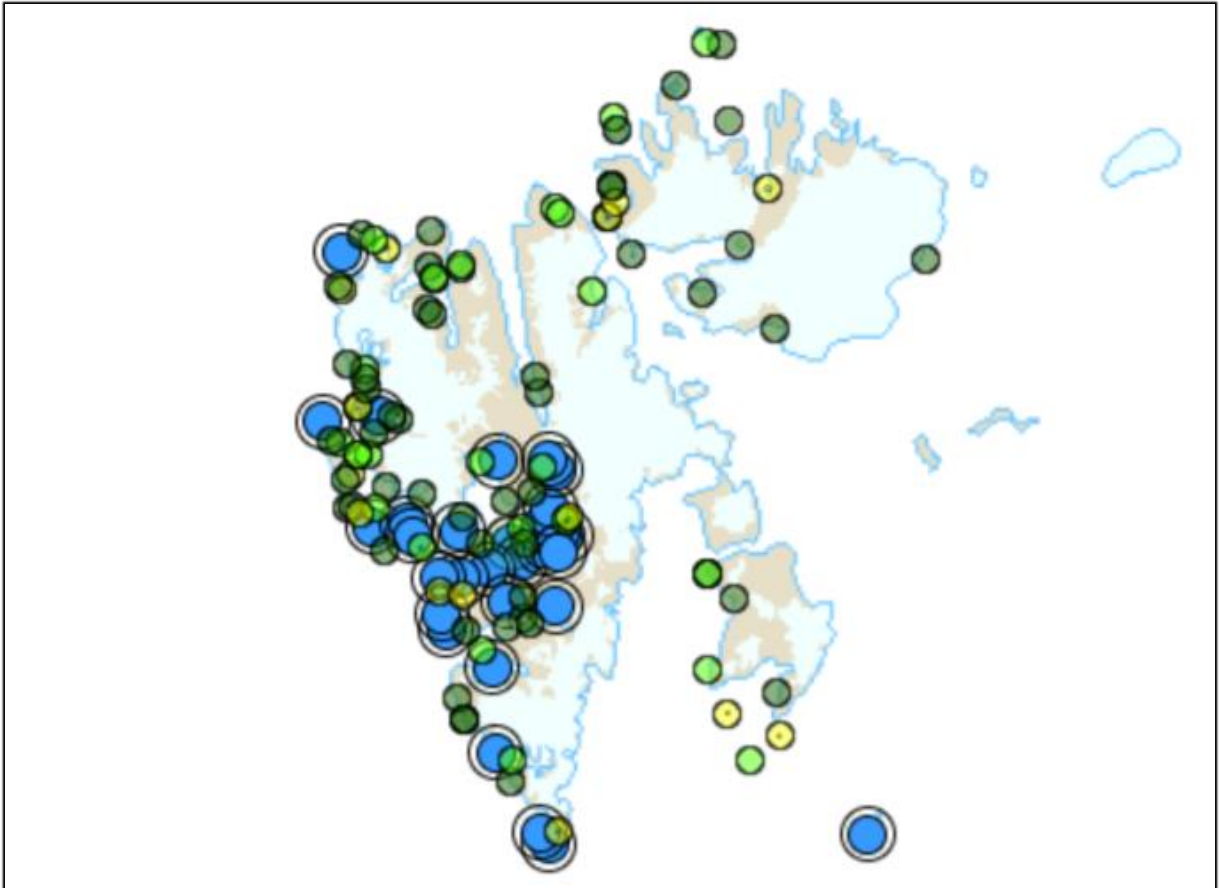
Galleri

Observasjoner gjennom året

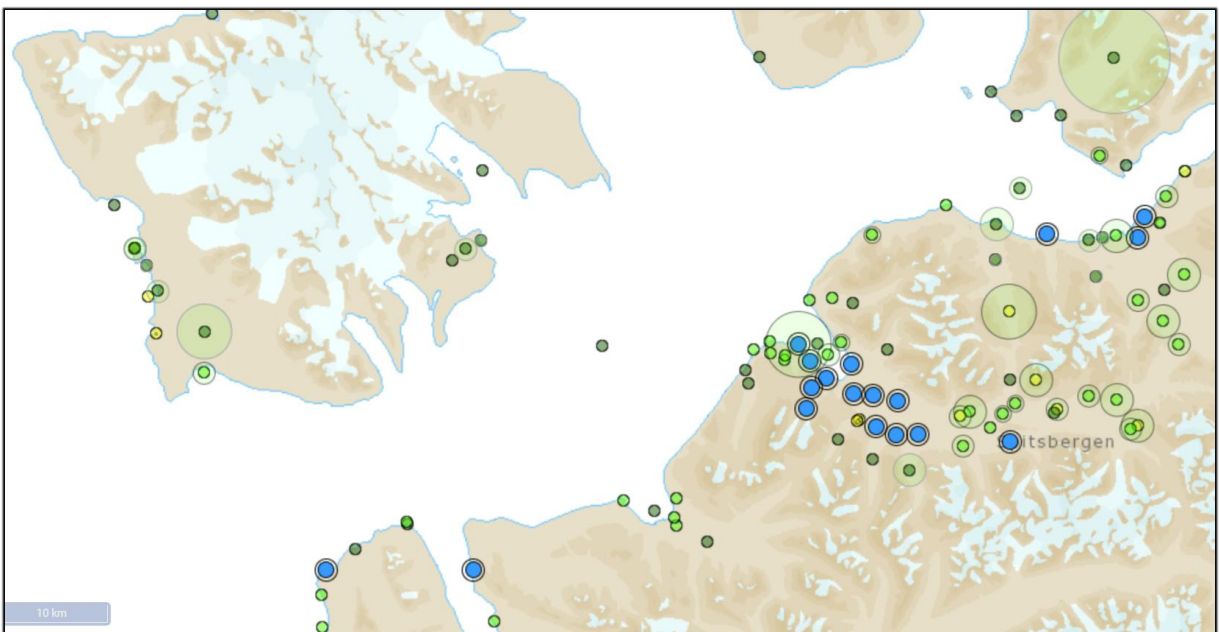
Figur 10. Artsomtalen for sandlo. Klikker man på galleri, vil samtlige bilder av sandlo som er tatt på Svalbard vises. Klikker man på bildet av histogram, vil en kunne se når på året arten opptre på Svalbard, samt finne øvrige grafiske framstillinger. Eksempel på når på året sandlo er funnet på Svalbard og antall observasjoner per år er gjengitt i figurene under.

Figur 11. I histogram 1 gjengis når på året sandlo er observert på Svalbard og i det neste histogrammet gjengis antall funn fra perioden 1758 og fram til 15. oktober 2024.

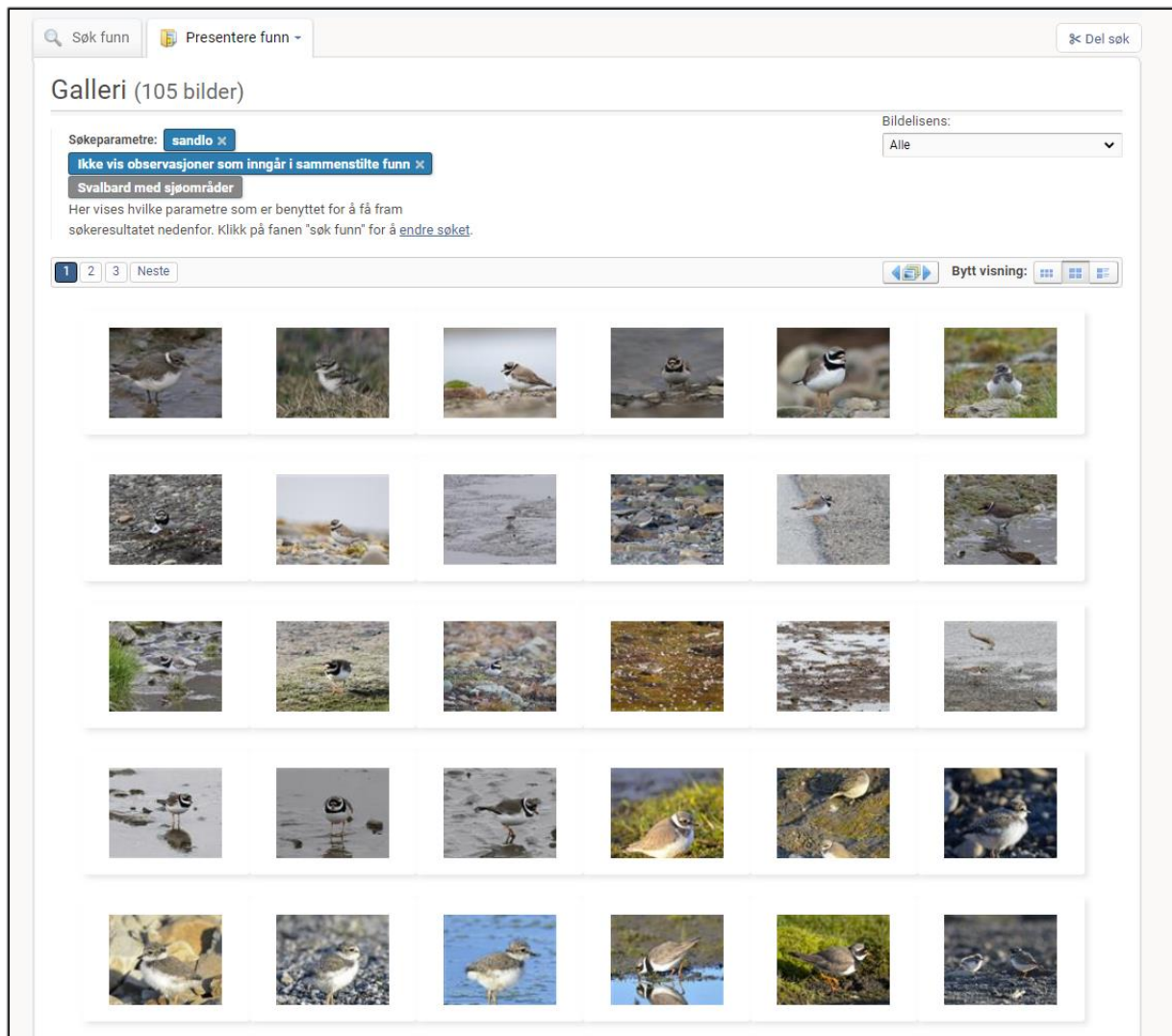
Figur 12. Plottene gjengir hvilke områder på Svalbard hvor sandlo er registrert. Blå plott gjengir områder hvor det er gjort registreringer på mange lokaliteter. Grønne og gule markeringer er enkeltlokaliteter. For å illustrere hva som ligger bak de blå plottene, er det i neste figur zoomet inn på Isfjordområdet som har stor tetthet av steder med tilhold av sandlo.

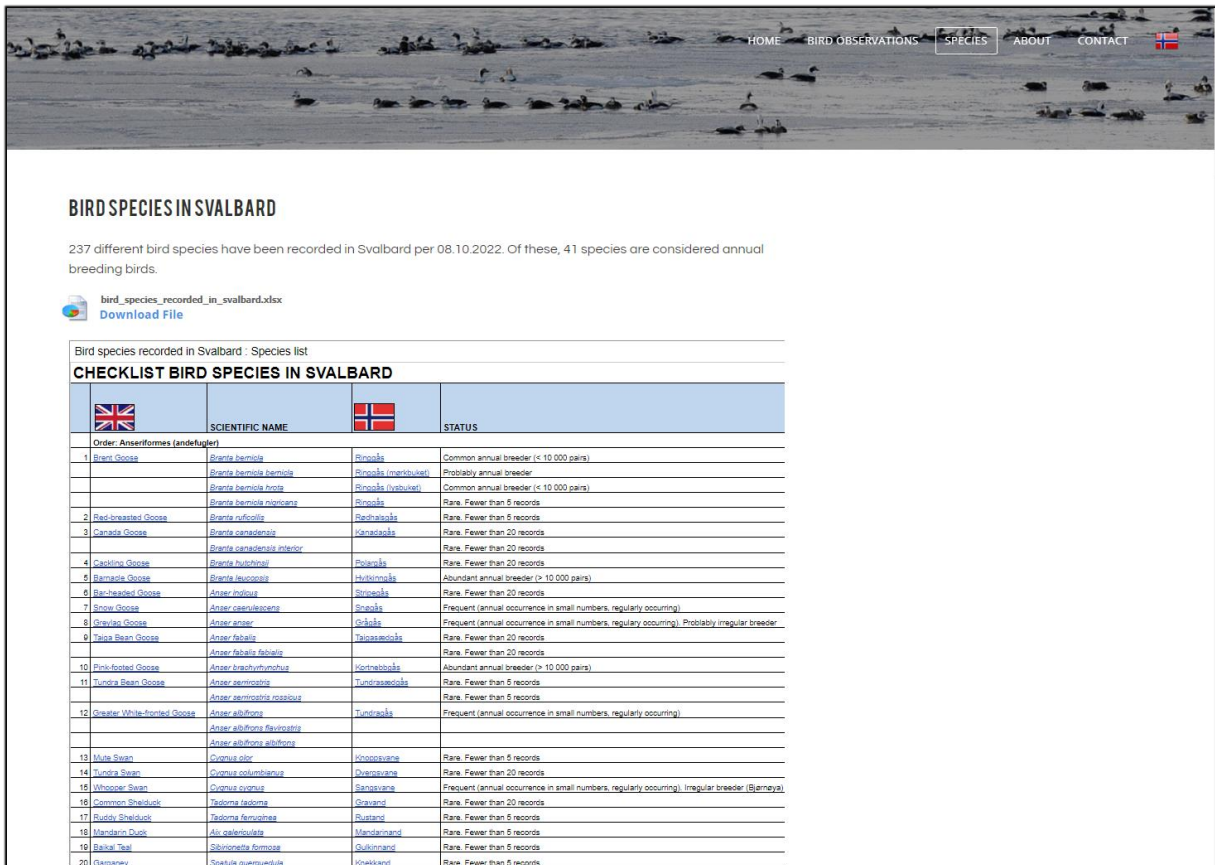
Figur 13. Plottene gjengir steder med informasjon om sandlo i Isfjordområdet. Blå plott angir områder hvor det er gjort registreringer på mange lokaliteter.

Figur 14. Tilsvarende som figur 13, men for utsnitt fra Bjørnøya.

Figur 14. Ved å klikke på «Galleri» vil samtlige bilder som er tatt av sandlo på Svalbard, og som er lagt i databasen, gjengis. Til sammen ligger det i dag 121 bilder av sandlo fra Svalbard i basen.

BIRD SPECIES IN SVALBARD

237 different bird species have been recorded in Svalbard per 08.10.2022. Of these, 41 species are considered annual breeding birds.

[Download File](#)

Bird species recorded in Svalbard : Species list

CHECKLIST BIRD SPECIES IN SVALBARD

		SCIENTIFIC NAME		STATUS
Order: Anseriformes (andefugler)				
1		Branta bernicla	Rindvåk	Common annual breeder (< 10 000 pairs)
		Branta bernicla bernicla	Rindvåk (nordkust)	Probably annual breeder
		Branta bernicla hrota	Rindvåk (fjorbuget)	Common annual breeder (< 10 000 pairs)
		Branta bernicla nigripennis	Rindvåk	Rare. Fewer than 5 records
2		Branta ruficollis	Rødkrøppe	Rare. Fewer than 5 records
3		Branta canadensis	Kanadavåk	Rare. Fewer than 20 records
		Branta canadensis interior		Rare. Fewer than 20 records
4		Branta rufirostris	Røstnebb	Rare. Fewer than 20 records
5		Branta leucopsis	Hvitnebb	Abundant annual breeder (> 10 000 pairs)
6		Anser indicus	Rindvåk	Rare. Fewer than 20 records
7		Anser casuaticus	Snøvåk	Frequent (annual occurrence in small numbers, regularly occurring)
8		Anser cygnus	Svartvåk	Frequent (annual occurrence in small numbers, regularly occurring). Probably irregular breeder
9		Anser fabalis	Tjasssvåk	Rare. Fewer than 20 records
		Anser fabalis fabalis		Rare. Fewer than 20 records
10		Anser brachyrhynchus	Kortnebbvåk	Abundant annual breeder (> 10 000 pairs)
11		Anser semirostris	Tundravåk	Rare. Fewer than 5 records
		Anser semirostris rossii		Rare. Fewer than 5 records
12		Anser albifrons	Tundravåk	Frequent (annual occurrence in small numbers, regularly occurring)
		Anser albifrons flavirostris		
		Anser albifrons albifrons		
13		Cygnus olor	Krokksvane	Rare. Fewer than 5 records
14		Cygnus columbianus	Dvergsvane	Rare. Fewer than 20 records
15		Cygnus cygnus	Rindsvane	Frequent (annual occurrence in small numbers, regularly occurring). Irregular breeder (Barnøy)
16		Tadorna tadorna	Svaner	Rare. Fewer than 20 records
17		Tadorna ferrea	Rustsvan	Rare. Fewer than 5 records
18		Aix galericulata	Mandarinand	Rare. Fewer than 5 records
19		Sibirionetta formosa	Oulkinand	Rare. Fewer than 5 records
20		Scolytia querquedula	Kjøkkand	Rare. Fewer than 5 records

Figur 15. En kan gå direkte på visning av alle funn av hver art ved å bruke linken i artslista. Sjeldne og ikke årvisse forekomne arter er kun angitt i artslista, og ikke i de detaljerte oppslagene slik som for de årlig forekommende artene.

SLUTTORD

Lokal rapport og sjeldenhetskomite for fugl for Svalbard (LRSK-komiteene styres av BirdLife Norge) har gjennom mange år samlet inn registreringer av fugl som er gjort på Svalbard. Det gjelder publisert materiale, feltnotater og andre lister som er ført av observatørene som nå er digitalisert og tilgjengelig i databasen. Det gjenstår noe «vask» og sammenslåing av funn som en «opprydding» i basen.

De fleste turister på Svalbard kommer fra andre land. Mange av disse gjør registreringer av fugl og dyr på Svalbard, og legger funnen i internasjonale databaser for artsobservasjoner. Det hadde vært svært verdifullt å innhentet denne informasjonen, slik at de mest nevneverdige funnene overføres til den norske databasen artsobservasjoner.no. BirdLife Svalbard vurderer å ta fatt på denne oppgaven ved en senere anledning.